

Gazeta Învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și Culturii și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățământ și Cultură

ANUL XII Nr. 581

VINERI 7 OCTOMBRIE 1960

8 PAGINI 25 BANI

ÎNVĂȚĂMÎNTUL IDEOLOGIC

Congresul al III-lea al Partidului Muncitoresc Român a arătat importanța pe care o are activitatea ideologică, munca cultural-educativă în rîndul maselor. Construirea conștientă a lumii noi nu este posibilă fără ca oamenii muncii să aibă o viziune clară, științifică asupra vieții, fără să cunoască profund legile de dezvoltare a societății, fără să înțeleagă fundamentul științific al politicii partidului marxist-leninist, justețea țelurilor ei.

Pentru cei chemați să educe tinăra generație în spirit comunist, să o conducă în pătrunderea tainelor științei, însușirea învățării marxist-leniniste este cu atât mai necesară. Înzestrarea școlărilor cu concepția științifică despre natură și societate cere ca pedagogul însuși să-și însușească această concepție, să judece faptele și fenomenele în lumina legilor dialecticii, cu alte cuvinte să gîndească marxist. Conștiența de aceasta, an de an tot mai mulți învățători, profesori, educatoare și-au exprimat dorința de a studia marxismul în cadrul formelor de învățămînt ideologic. În prezent toate cadrele didactice din învățămîntul elementar și mediu urmează învățămîntul ideologic.

Studierea problemelor marxism-leninismului și ale politicii P.M.R. de către cadrele didactice a ajutat ca întreaga muncă din școli să se îmbunătățească. De un real folos în activitatea la catedră au fost, bunăoară, lecțiile și seminariile privind lupta dintre materialism și idealism în gîndirea filozofică, învățătura lui Lenin despre imperialism, principiile ideologice și organizatorice ale partidului marxist-leninist și lupta acestuia pentru înfăptuirea vieții libere și fericite a celor ce muncesc. Prin învățămîntul ideologic, cadrele didactice au fost ajutate să cunoască mai adînc problemele industrializării socialiste, ale transformării socialiste a agriculturii noastre, ale revoluției culturale, precum și felul cum pedagogii trebuie să ajute la îndeplinirea acestor sarcini.

În anul școlar trecut s-a pus un accent mai mare pe cunoașterea de către cadrele didactice a documentelor partidului și statului nostru. Studiul aprofundat al acestor documente i-a ajutat pe învățători și profesori să se convingă mai mult de justetea politicii partidului nostru, de trînicia rînduiri noastre de stat, să cunoască mai bine perspectivele luminoase care se deschid în fața întregii lumi socialiste.

Consultațiile organizate cu sprijinul organelor de partid la nivelul regiunilor, raioanelor, comunelor și chiar al școlilor au venit să lărgească sfera cunoștințelor primite în seminarii, să lămurească problemele mai dificile, să le adîncească. Astfel, pedagogii au primit consultații referitoare la criza generală a capitalismului și adîncirea ei după cel de-al doilea război mondial, la politica partidului nostru de industrializare socialistă a țării, de transformare socialistă a agriculturii și multe altele.

Trebuie arătat că în anul școlar încheiat a existat o preocupare

(Continuare în pag. 2)

Luna prieteniei romîno-sovietice

Există tradiții-sărbători care ne-au devenit scumpe și pe care le așteptăm cu nerăbdare. Luna prieteniei romîno-sovietice care se desfășoară între 7 octombrie și 7 noiembrie este una dintre acestea.

A închină o lună anume prieteniei romîno-sovietice nu înseamnă pentru noi numai simplitul prilej de a marca existența și trînicia de nezdrucinată a acestei prietenii. Sin-

Niciodată în istoria ei, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite n-a reușit să concentreze atenția opiniei publice ca în acest an. Niciodată pînă în prezent o sesiune a Adunării Generale n-a reușit să unească laolaltă atîția șefi de state și de guverne, atîția diplomați și gazetari.

Ce probleme arzătoare rețin atenția întregii omeniri? Ce forțe au împins pașii atîtor personalități politice, peste apele involburate ale Oceanului, la masa de lucru a celei de a XV-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U.?

Răspunsul la aceste întrebări a fost dat clar și hotărît de Nikita Sergheevici Hrușciov în istorica sa cuvîntare, rostită la 23 septembrie, la O.N.U. El poate fi exprimat pe scurt astfel: Crearea unei lumi fără

arme, a unei lumi fără colonii. Dezarmarea generală și totală și definitivă a abolirii regimului colonial — iată cele mai arzătoare probleme ale contemporaneității, inscrite pe ordinea de zi a istoriei de înșăși viață.

Popoarele au suferit mult de pe urma războaielor și de aceea ele iubesc pacea. Întreaga omenire știe astăzi că izbucnirea unui război este un adevărat cataclism, deoarece în lume s-au acumulat forțe capabile să radă de pe suprafața pămîntului orașe și țări întregi. Un asemenea război ar putea izbucni chiar în mod accidental, neprovocat, ca urmare a unor false semnale în aparatele radar, sau a tulburărilor în sistemul nervos al aviatorilor care zboară cu încărcături atomice la bord. Dar nu numai atît. Anual se cheltuiesc pentru înarmare peste 100 de miliarde de dolari. Această sumă ar fi suficientă pentru a realiza reconstrucția tehnico-economică radicală a întregului continent al Africii și pentru a hrăni timp de un an sute de milioane de infomețați. Calculați ce s-ar putea face cu această sumă în 10 sau 20 de ani și vă puteți da seama la ce uriașe progrese ar ajunge omenirea prin înfăptuirea dezarmării generale și complete. De aceea, propunerea Uniunii Sovietice de a înfăptui dezarmarea generală și completă corespunde nobilei năzuințe a omenirii de a se inaugura în dezvoltarea socie-

ții umane o eră nouă în care războaiele să rămîn definitiv de domeniul trecutului.

Strîns legată de problema dezarmării este aceea a abolirii definitive a colonialismului. Acesta a devenit un anacronism și istoria i-a dat o sentință neîndurătoare. Pentru el nu mai există salvare și se va prăbuși inevitabil sub presiunea mișcării de eliberare care a inseris pe stîndardele sale lozincile păcii și unității de la Bandung și Accra. Această mișcare reperutează o victorie după alta și puterile colonialiste sînt nevoite să se dea în lături pentru a libera locul tinerelor state pe arena internațională. Acest lucru îl dovedește, de altfel, primirea ca membri ai O.N.U. a 16 noi state, care încă la începutul acestui an mai erau colonii.

Cu toate acestea, colonialiștii continuă să se agațe de

PROPUNERI cu uriaș răsunet

privilegiile lor. În Asia ca și în Africa, în Oceania ca și în Marea Caraibelor, peste 100 de milioane de oameni continuă să sufere jugul colonial. Rezistența îndrîjită pe care colonialiștii o opun istoriei este legată de moartea a sute și sute de mii de oameni, de distrugerea unor valori materiale și a unor comori ale genului omenesc.

Așadar, rezolvarea acestor două probleme cardinale a devenit, după cum se vede o necesitate istorică. Faptul că ele au fost aduse în discuția Adunării Generale de N. S. Hrușciov, șeful delegației sovietice, care a indicat și căile practice pentru rezolvarea lor, este încă o dovadă în plus a grijii pe care o poartă păcii marele stat socialist.

O contribuție activă la rezolvarea problemelor în cadrul Organizației Națiunilor Unite aduce și delegația țării noastre, condusă de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Alături de delegațiile Uniunii Sovietice și ale celorlalte țări socialiste, ea a depus o rodnică activitate în apărarea păcii, pentru realizarea dezarmării generale și complete. Un deosebit interes au stîrnit problemele ridicate de delegația noastră privind relațiile de bună vecinătate între statele europene aparținînd unor sisteme social-politice diferite. Propunerile delegației noastre, pe această linie, cu privire la consolidarea păcii în regiunea balcano-adriatică, la transformarea acestei regiuni într-o zonă din care să fie eliminate bazele militare străine, rampele de lansare a rachetelor și armelor nucleare — au fost apreciate de majoritatea delegațiilor ca o cale bună pentru realizarea înțelegerii balcanice.

În fața Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, delegația țării noastre a ridicat încă o problemă de importanță majoră pentru cauza păcii: aceea a educării tineretului în spiritul păcii, respectului reciproc și înțelegerii între popoare. „Oricare ar fi concepțiile noastre politice sau filozofice — a spus tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej — dacă milităm pentru pace, dacă ne e scumpă viața și munca creatoare a oamenilor, nu ne poate fi indiferent modul în care sînt îndrumați și pregătite pentru viață vîstarele tinere ale omenirii, dacă ele sînt învățate să preiuiască omul și realizările sale materiale și spirituale sau, dimpotrivă, sînt crescute în spiritul negării creațiilor umane, al urii rasiale și naționale, al militarismului și războiului”.

Delegațiile celorlalte țări socialiste, ca reprezentante ale unor popoare iubitoare de pace, susținînd propunerile Uniunii Sovietice, au făcut la rîndul lor eforturi pentru găsirea de soluții echitabile în vederea menținerii și consolidării păcii. Prin poziția lor fermă în apărarea principiilor coexistenței pașnice, statele socialiste au dovedit încă o dată lumii întregi că iubesc sincer pacea și luptă pentru asigurarea ei. Propunerile lor, și în primul rînd propunerile înțelepte și realiste ale guvernului sovietic au cucerit inimile majorității delegațiilor la O.N.U. Intervenția lui N. S. Hrușciov a produs — după cum se exprima un ziarist — efectul unei bombe a cărei „explozie” a zguduit din temelii relațiile internaționale.

Acum, orice observator obiectiv vede limpede că marele program de pace expus de șeful guvernului sovietic a dat tonul și a determinat caracterul dezbaterilor care au loc în prezent la O.N.U. De acest program, sprijinit și aprobat în unanimitate de oamenii de stat din țările socialiste, își leagă cele mai bune speranțe și năzuințe reprezentanții multor state și țări neutre care și-au dobîndit recent libertatea.

Uriașul ecou al propunerilor sovietice i-a dus la deprimare pe strategii diplomației americane, care se opun din răspuneri slăbirii încordării internaționale. Această stare de spirit are explicația sa. În spatele reprezentanților oficiali ai S.U.A. stau cercurile monopoliste interesate în menținerea „războiului rece”, de pe urma căruia obțin profituri fabuloase.

În contrast cu pozițiile imperialiștilor, țările socialiste și alte state iubitoare de pace dovedesc, prin acțiunile lor, că sînt hotărîte să depună eforturi pentru a ajunge la înțelegere în problemele care frînturi omenirii, care

Numeroși pedagogi din Capitală frecventează Biblioteca Centrală de Stat pentru a studia diferite lucrări ideologice, științifice și bibliografice.

(Continuare)

Insemnări

Caracterul lecției de literatură se conturează din primele momente. Elevii clasei a VII-a „B” a Școlii de 7 ani nr. 10 din Craiova nu se află în fața unei expuneri „ex cathedra”. Văd vizibil dintre bănci și locul profesoarei, Sofia Firănescu, a fost sfișiat o dată cu primele cuvinte. Lecția de literatură urmează să se desfășoare ca o convorbire din care elevii vor învăța rămânând cu convingerea că știu totul de la început.

Întrebarea cu privire la efectuarea temei date acasă e calmă, degajată. Un elev e pus să citească, colegilor lui, care sînt invitați să-l asculte cu atenție. Li se cere chiar să-și ia notițe pentru a putea discuta după aceea despre valoarea lucrării colegului.

Tema dată pentru acasă — „Literatură populară” — are un rost anume. După încheierea unui capitol, obligă pe copii la recapitulare și constituie pentru profesoară un barometru care indică nivelul cunoștințelor însușite. Lucrarea citită de un școlar, situat binișor deasupra mediului, este scrisă într-un stil curgător, corect pe alocuri plastic — cum se cuvine unei lucrări de literatură — cuprinde idei juste, e bine sistematizată, dar laconică, alăturând ușor la suprafață.

Cîteva clipe profesoara stă pasivă urmărindu-și clasa și supraveghindu-i reacțiile. Urmează discuțiile care trebuie să dovedească atât calitățile lucrării, cit și cunoștințele clasei. Solicitați, mai mulți elevi îi găsesc același cusur — schematicismul, lipsa de aprofundare a ideilor.

Dar cum trebuia să fie o lucrare bună? E o întrebare care n-a fost pusă. Dacă s-ar fi cerut unui alt elev din clasă să facă adăugiri cu fragmente din propria lui lucrare ar fi fost interesant și necesar. Există o scuză: timpul. Și un răspuns la scuză: organizare.

Mai departe, discuția colectivă cu întreaga clasă scade și se adună neobservată

în monologul profesoarei. E un moment de tranziție cînd lecția veche se apropie de cea nouă pentru a se lega de ea într-o împletitură menită să formeze un lanț neîntrerupt. Trănicia acestei legături depinde de priceperea cu care sînt alese și înodate firele. În cazul nostru profesoara pedalează puțin pe valoarea de document istoric a literaturii populare pășind atent pe trepte de idei spre problema cronicarilor. Concepută astfel, sudura dintre cele două lecții se încheagă solid, fără fisuri. În cîteva trăsături presărate economic cu date biografice se conturează figura lui Ion Neculce. Conduasă cu abilitate conversația cu clasa se fixează, în cele din urmă, la povestea lui Nicolae Milescu Spătarul din culegerea intitulată „O samă de cuvinte”. Ne găsim astfel în plină desfășurare a lecției.

Specificul lecției impune lectură expresivă. Textul cronicăresc, cu iz arhaic, are subtilități și întorsături de frază aparent greoaie. Citirea nuanțată e cu atât mai necesară, dar și mai dificilă. Cu ajutorul unui studiu atent pedagogul trebuie să găsească tonul potrivit, frazarea adecvată, modulația de voce care să limpezească ideea, să pună în evidență subtilitatea, să sublinieze frumusețea imaginii. Se vede că această necesitate a fost înțeleasă. Lectura profesoarei e caldă, nuanțată și reușește să faciliteze înțelegerea textului. Reușita e controlabilă. Se vede cînd elevii citesc pe fragmente plasînd just accentul în frază și sintetizînd cu ușurință elementele care alcătuiesc schema lecturii: portretul spătarului, plecarea în Rusia, călătoria în China, exilul în Siberia, întoarcerea din exil, preluarea pe care o găsește la curtea lui Petru cel Mare. Dar analiza unei lucrări literare nu se reduce la desfacerea ei în fragmente. Sînt idei de adîncime care alcătuiesc fondul literaturii și pe care profesorul e chemat să

le desprindă din context și să le pună în valoare subliniindu-le sensul și însemnătatea. În episodul relatat de cronicar se împletește ideea străvechilor și puternicelor legături de prietenie dintre poporul nostru și poporul rus. Profesoara a înțeles importanța ideii și s-a oprit asupra ei, concentrînd-o într-un comentariu cald și convingător. Din păcate, n-a manifestat aceeași strădanie pentru semnificația omului Nicolae Milescu Spătarul, ca strălucită figură culturală din trecutul istoric al poporului nostru.

Lecția se apropie de final. Ultima piatră de mozaic, cu care ea ar fi trebuit să se definitiveze într-un tot unitar și complet, este însemnătatea cronicarului și a creației sale în istoria literaturii române. Dar, în ansamblu se afla o spărtură și finalul s-a adăugat la un conținut ciuntit. Nu s-a pomenit nici o vorbă despre stilul lucrării, despre limbajul cronicăresc atât de nou și deosebit față de lucrările anterior studiate. Mijloacele de expresie

folosite în cronici constituie trăsături definitorii și eliminarea discutării lor din lecție nu poate avea justificare. Păstrînd această lacună — care va trebui reparată cu primul prilej — lecția nouă a luat sfîrșit. Urmează firesc, conform tipicului pedagogic, revizuirea sumară a cunoștințelor nou însușite. În genere, problemele esențiale s-au fixat în memorie cu claritate și siguranță.

Mai sînt cîteva clipe. În curînd vor suna trilarurile prelungi ale clopoțelului de alarmă. Se cer cîteva caiete de teme în vederea corectării. Elevii sînt preveniți că în orele următoare vor fi cerute și altele.

În sfîrșit, minutarele s-au deplasat pe cadran în dreptul momentului care anunță recreația. Lecția s-a încheiat și profesoara părăsește clasa.

Lecția a avut, cu mici rezerve, conținut și valoare. Pe viitor mai bine.

Octavian Buzescu

de la lecții

ACTUALITATEA ÎN PREDAREA GEOGRAFIEI

Geografia face parte dintre cele științe care trebuie să aibă picioare sprintene ca să poată să țină pas cu realitățile, ca să le poată oglindi cu toată amplitudinea și măreția lor.

Creșterea și întărirea sistemului socialist după cel de al doilea război mondial, apariția țărilor de democrație populară din Europa și din Asia și puternicul avînt economic al acestor țări, lată fapte noi, de o deosebită importanță pe care geografia trebuie să le cuprîndă și să le oglindească.

De asemenea, ridicarea țărilor din Asia și din Africa și, o dată cu ea, prăbușirea sistemului de exploatare colonială din ambele continente și crearea acolo a o serie de state noi, mișcarea de eliberare din țările Americii Latine și multe alte evenimente solicită atenția geografilor.

Este deci o sarcină a profesorului de geografie, de a se informa, de a cunoaște îndeaproape evenimentele ce se petrec atît în țară cît și peste hotare și care schimbă necontenit harta în-

tregului glob, ca, pe baza acestei cunoașteri cît mai adîncite, să poată să predea lecțiile sale la nivel științific corespunzător.

Orientările generale date de programele de geografie, precum și faptele oglinzite în manuale trebuie privite și interpretate în lumina evenimentelor care au loc în întreaga lume și în lumina documentelor de partid, care fac bilanțul succeselor obținute și ne arată treapta nouă la care se va ridica, într-o anumită perioadă de timp, patria noastră socialistă. Documentele Congresului al III-lea al P.M.R. trebuie neapărat să-și găsească exprimare, atît în conținutul lecțiilor de geografie, cît și în organizarea procesului de instruire și în metodele de predare.

Strînsa legătură dintre învățămînt și viața necesită, înainte de toate, familiarizarea elevilor cu prevederile planului de șase ani al economiei noastre. Elevii, care studiază geografia patriei, în clasele a VII-a și a XI-a, trebuie să cunoască îndeaproape principalele sarcini care decurg din planul economic de șase ani:

continuarea în ritm susținut a industrializării, acordîndu-se prioritate industriei grele, încheierea colectivizării agriculturii și sporirea considerabilă a producției vegetale și animale și creșterea tot mai accentuată a bunăstării materiale și culturale a oamenilor muncii. Aceste date principale ale economiei naționale, aspectele esențiale ale planului trebuie cit mai just oglinzite la predarea lecțiilor de geografie economică. Astfel, elevilor le vom face cunoscut, în predare, creșterea bazelor energetice, avîntul sporit al producției de energie electrică, dezvoltarea industriei siderurgice, ca o condiție principală pentru dezvoltarea tuturor ramurilor economiei, rolul care revine în viitor industriei constructoare de mașini, creșterea industriei chimice, care să dea produse necesare tuturor ramurilor industriale și agriculturii noastre socialiste, dezvoltarea, într-un cuvînt, a tuturor ramurilor economiei noastre naționale.

Nume noi vor intra, în chip firesc, în conținutul acestor

lecții noi: Galați pentru marea Combinat siderurgic ce se va construi acolo, Craiova pentru întreprinderile ei de îngrășăminte azotoase, Valea Motriului pentru noul bazin carbonifer al Olteniei și atîtea altele, care toate marchează nivelul tot mai înalt al industriei țării noastre, înflorirea ei continuă.

La capitolul legăturilor noastre comerciale internaționale se va arăta elevilor că țara noastră își extinde tot mai mult legăturile ei economice cu celelalte țări, că, spre exemplu, specialiștii romîni fac în momentul de față prospecțiuni petrolifere atît în Grecia cît și în Afganistan, că este în curs încheierea unor acorduri comerciale cu Cuba și cu alte țări îndepărtate.

Predarea cunoștințelor de geografie economică se face totdeauna avînd harta în față. Elevii vor fi învățați să se orienteze pe harta și să arate cu ușurință noile centre industriale și noile orașe create de dezvoltarea industriei, regiunile în care a luat un mare avînt producția agricolă pe baza mecanizării

complexe și folosirii agrotehnicii înaintate.

Actualitatea trebuie să-și facă loc și în predarea lecțiilor de geografie continentelor, la clasele V, VI și IX.

Astfel, e bine ca profesorul să transmită cunoștințele noi, în chip cît mai colorat, mai atrăgător, utilizînd în acest scop lecturi geografice scrise recent, unele reportaje și citate din cuvîntările rostite de conducătorii țărilor socialiste.

Elevii, cu ajutorul profesorului, trebuie să alcătuiască albume ale clasei în care să lipească reportaje și știri decupate din ziare, privind Uniunea Sovietică și țările de democrație populară, descrierile unor țări recent eliberate de sub jugul colonialist, cum sînt Ghana, Guinea, Federația Nigeriei, Ceylon, relatări privind lupta eroică a Cubei, precum și documentare cu privire la alte țări despre care manualele conțin date puține.

În sfîrșit, valoarea instructiv-educativă a lecțiilor de geografie va fi mult sporită dacă profesorul, expunînd progresele săvîrșite de economia țării noastre și ritmul de dezvoltare al economiei celorlalte țări socialiste, va compara această înfloritoare dezvoltare cu stagnarea economică din țările capitaliste, cu aspectele întunecate ale unei lumi care se prăbușește sub povara propriilor ei contradicții.

În acest scop e necesar ca profesorul de geografie să consulte „Anuarul statistic al R.P.R. pe anul 1959” și, în viitor, pe anul 1960, care conține date statistice despre patria noastră și despre alte țări și, pe baza cifrelor cuprinse acolo, să alcătuiască cu elevii, mai ales cu cei din clasele IX și XI, anumite diagrame. Un grafic bine executat e adînc grăitor și reflectă în chip minunat dezvoltarea ascendentă a unor țări, ca și rămînerea în urmă a altora.

Utilizarea acestor mijloace variate, care deschid porți largi pătrunderii actualității, contemporaneității în lecție, va determina un mal larg interes din partea elevilor pentru studiul geografiei, înarmîndu-i în același timp cu cele mai necesare cunoștințe pentru activitatea lor de mai tîrziu, pentru cultura lor generală.

C. Papacostea — Pajură
inspector în M.I.C.

Pe aici colindă acum exploratorii polari. Aplecați deasupra globului geografic, cei trei elevi ai Școlii de 7 ani nr. 3 din Pitești fac, în imaginație, minunate călătorii.

N. Bălcescu: Opere alese

Ultima lucrare editată de E.S.P.L.A. în colecția „Scriitori români” este opera lui Nicolae Bălcescu, reunită în două volume sub îngrijirea lui Andrei Rusu și cu o prefață a prof. univ. Gh. Georgescu-Buzău.

Primul volum cuprinde scrierile istorice și sociale ale lui Bălcescu printre care: „Puterea armată și arta militară de la întemeierea principatului Valahiei până acum”, „Despre starea socială a muncitorilor plugari în Principatele Române în deosebite timpuri”, „Reforma socială la români”, „Manualul bunului român” etc.

Al doilea volum cuprinde în întregime tratatul „Români supt Mihai-Voievod Viteazul”.

Ediția, așa cum este alcătuită, reprezintă, în comparație cu alte ediții, cea mai completă și mai judicioasă prezentare a operei marelui nostru istoric. Pe lângă prefața amplă și documentată textul este însoțit de „Notele autorului”, un „glosar” și o „bibliografie” a tuturor lucrărilor publicate în timpul vieții lui Bălcescu și în edițiile postume.

În afara lecturii utile și absolut necesare unei însușiri temeinice a cunoștințelor cuprinse în programa școlară, „Operele alese” ale lui Nicolae Bălcescu, alături de celelalte apărute în colecția „Scriitori români” formează fondul principal al bibliotecii personale a elevului, a viitorului om de cultură.

N. K. Krupskaja: Scrisori către pionieri

Nadejda Konstantinovna Krupskaja, a fost unul dintre cei mai buni prieteni ai copiilor. Pedagog desăvârșit, Krupskaja îi cunoștea bine pe copii, îi iubea și se ocupa îndeaproape de educația lor. La propunerea ei, în anul 1922, Comsomolul, sub conducerea partidului, a hotărât înființarea organizației de pionieri. De atunci ea a rămas cea mai bună sfătuitoare a lor. În multe rânduri, prin intermediul presei pio-

nierești, Krupskaja s-a adresat în termeni calzi, pionierilor. Scrisorile către pionierii sovietici — adevărate pagini de antologie literară și pedagogică — sînt puse la îndemina pionierilor români în volumul scos recent de Editura Tineretului.

„Fiți activiști pe tărîm obștească”, „Trebuie să învățați să munciți cu capul, dar și cu mâinile”, „Organizează-ți tu însuși timpul”, „Fiți adevărați tovarăși”, „Ce ajutor dai tu bibliotecii?” — iată numai câteva titluri care răsună ca o chemare, ca un îndemn la muncă și acțiune. Fiecare scrisoare se ocupă de câte o problemă importantă de educație. Titlul multor alte scrisori este la fel de concludent pentru îndemnul adresat tinerilor: „Despre disciplina constientă”, „Cum să lupți împotriva absențelor și întârzierilor”, „Despre prietenia cu cei mici” etc.

Cartea este cu atât mai puternic educativă cu cît, în multe din paginile sale, Krupskaja folosește ca exemplu pentru pionieri felul de a fi, felul de a munci și studiul al marelui părinte și dascăl al copiilor — Vladimir Iliei Lenin.

Deși scrise cu ani în urmă, în condiții diferite de cele de azi, „Scrisorile către pionieri” își păstrează neatînsă puterea lor de convingere, actualitatea, și ele vor contribui și de acum înainte la creșterea și educarea multor generații de tineri luptători pentru cauza comunismului.

W. Hauff: Basme

Basmele și povestirile lui Hauff ne sînt de mult bine cunoscute. De mai bine de o sută de ani, ele au trecut granița Germaniei și au format lectura preferată a multor generații de cititori. În ultimul timp ele au fost cunoscute la noi, în afara unor editări și prelucrări, și prin intermediul ecranului („Inimă rece”, „Muc cel mic” etc) sau al teatrului de păpuși („Micul Muc”).

Volumul tipărit recent de Editura Tineretului reunește cele mai populare basme ale lui Wilhelm Hauff. Izvorite din cruda realitate pe care a trăit-o autorul la începutul secolului XIX, basmele — fie că vorbesc de străvechile timpuri ale califilor din Bagdad, fie de timpurile hrăpăretilor negustori capitaliști — înfățișează societatea dominată de stăpîni atotputernici, de bogătași lipsiți de scrupule. Și totdeauna simpatia autorului se îndreaptă către oamenii buni, simpli, înțelepți, asemenea micului Muc, piticului Nas, Omulețului de Sticlă. Asemenea povestirilor din „1001 de nopți”, povestirile din cartea lui Hauff sînt spuse de diferite personaje în timpul popasului unei caravane ce străbătea deșertul, sau în jurul mesei de la hanul din Spessart. Această dată posibilitatea micilor cititori să cunoască oameni diferiți, proveniți din medii sociale diferite.

Florin Mugur

Al. I. V.

BIBLIOGRAFIE

ÎN EDITURA POLITICĂ A APĂRUT recent volumul „Organizațiile de partid și școala”. Lucrarea este traducerea din limba rusă a unei colecții de articole privind experiența unor organe regionale, raionale și orașenești ale P.C.U.S., a unor organizații de bază dintr-un mare număr de școli în ce privește realizarea unei strînse legături între școală și viață, între învățămînt și munca productivă. Sînt prezente materiale despre formele și metodele muncii de partid din școli, despre contribuția comunistilor la realizarea educației prin muncă a elevilor, la îmbinarea învățămîntului cu activitatea în producția industrială și agricolă, la ridicarea nivelului predării, al muncii educative etc.

Lucrarea este de un real folos cadrelor didactice care găsesc în

ea un prețios material în legătură cu cele mai arzătoare probleme ale muncii școlare.

ÎN EDITURA TEHNICĂ AU APĂRUT:

- S. Schächter, F. Munteanu
Aplicațiile mașinilor electronice de calcul
Sub redacția lui
- M. M. Sahnazarov
Normarea tehnică în uzinele constructoare de mașini
- Cl. Stăfănescu
Indreptar pentru turnători
- Hugo Lehr
Exemple de calcul pentru proiectarea fundațiilor
- I. M. Kucer, A. M. Kucer
Modernizarea și automatizarea mașinilor-unelte
- A. Vlădescu
Scheme comentate ale aparatelor de radiorecepție

Lectură

Fotografie de S. MENDREA

Lectura

Curba domoală a bărbiei — tot atît de măiastră ca și traiectoria, în spații a stelelor — se reazimă în palma rotundă. Obrazul fetiței a rămas în umbră. Numai la capătul privirii ei e un tărîm luminat din plin, de toate astrele parcă, tărîmul de basm și de realitate al cărții. Pe un covor fermecat, fetița călătorește prin lumi extraordinare și privești fantastice i se perindă prin fața ochilor. Și pentru ca să nu se simtă stingheră printre atîtea minunății, și-a luat cu ea pisica mică și cu sprincene subțiri, încovoiate ca niște semne de întrebare. Strînsă la piept, pisica urmărește și ea, atentă, semnele cărții, fără să zărească ceea ce vede fetița de alături, mîhnită poate de atîtea enigme care pentru ea vor rămîne de-a pururi nedelegate, de atîtea ferestre care pentru ea nu se vor deschide niciodată.

Un copil citește...

Există unele lucruri atît de pline de semnificație, încît comentariul are nelocul lui. De pildă la masă, tatăl taie piine pentru întreaga familie. Sau: fratele mai mare pleacă prima oară la uzină — de astăzi a devenit om al muncii. Sau poate: mamei i-a apărut primul în alb... În rîndul acestor împrejurări —

aspecte pline de semnificații ale vieții cotidiene — să o adăugăm cu emoție și pe aceasta: copilul citește.

Dar iată că în spatele copilului, nevăzuți și neauziți, ne-am adunat noi. Privim pe rînd, aplecîndu-ne ușor peste umărul lui, la literale din plin luminate. Recunoaștem cartea și zîmbim mulțumiți sau ne încruntăm. Noi: cei care răspundem de visele copilului și de dramul lui: părinții, educatorii...

— „Un copil citește o carte”

Acesta a fost glasul poeziei.

— „Ce carte citește?”

A vorbit pedagogul.

Pentru că această problemă — aparent atît de simplă — are o adîncă gravitate. Ce cărți citesc copiii? Încotro îi călăuzesc ele? Pe toate paginile lumina cade la fel — și copilul nu știe încă să aleagă. Pe drumuri drepte, luminate de scîpărările de fulger ale ideilor nobile — sau pe căi întortoachiace, cu hățisuri și mlaștini — copilul, încă fără discernămint, se lasă purtat de vraja rîndurilor scrise. Învățătorul care are mulțumirea să spună că l-a învățat să citească nu se poate opri aici. El trebuie să-i arate și ce să citească.

Un copil citește... Un copil

care, mai tîrziu, va face poate călătoria în lună nu va înțelege decît jumătate din farmecul celor pe care le va vedea acolo, dacă nu l-a cunoscut pe Eminescu mai mult decît din băncile școlii, dacă nu a trăit minunatele pagini ale lui Sadoveanu. Omul care, nu cu un craniu în mîină, ci cu o simplă floare de cîmp, cugetă la ce e dincolo de stele, e obligat să-i cunoască și să-i simtă nu numai pe Jules Verne sau pe Efremov, ci și pe cîntărețul negurosului prinț al Danemarcei. Altminteri, zborul lui dincolo de Pămînt va întîrzi. Altminteri nu va mai înțelege întreaga semnificație, în perspectiva istoriei, a propriilor lui fapte.

Pedagogul care l-a învățat pe copil ce să citească, nu se poate opri aici. El are datoria să-l învețe și cum să citească. Să-i arate că a parcurge o carte sîrînd iepurește pasagiile descriptive, înseamnă a nu înțelege, a pierde inegalabile frumuseți, minunate creații literare.

Astăzi, poporul nostru întreg — și, printre ceilalți, foștii analfabeci și urmașii lor — înțelege profund foloasele și frumusețea învățaturii. Fără carte nu se mai poate trăi. Fie la munca educatorilor, pătrunsă de adevărul a-

Intr-o școală din Togo, copiii scriu pe bucăți de lemn pe care le folosesc ca tablite. Aceasta este moștenirea lăsată de colonialiști

„BINEFACERILE”

COLONIALISMULUI

În sala unde își ține lucrările cea de a XV-a sesiune a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, cuvintele viguroase și convingătoare ale lui N. S. Hrușciiov, care a chemat să se pună capăt, o dată pentru totdeauna, sistemului rușinos al colonialismului, au fost aplaudate furtunos de cei care au simțit robia colonialistă pe propria spinare, de cei care s-au convins de hidoșenia unui asemenea sistem, care ține încă în lanțuri peste 100 de milioane de oameni.

„Nu este oare vremea — a spus N. S. Hrușciiov — să se treacă la o ofensivă decisivă împotriva colonialismului, la fel cum, acum un secol sau un secol și jumătate, omenirea civilizată a trecut la ofensiva împotriva comerțului cu sclavi și a sclavagismului și le-a înmormintat, deschizând astfel un cimp vast nu numai pentru dezvoltarea politică, ci și pentru dezvoltarea economică a societății?” Întrebarea își are, firește, răspunsul afirmativ și a căpătat aprobarea tuturor oamenilor cinștiți din lumea întreagă.

Rușinea colonială cu întregul ei cortegiu de nenorociri, umilințe și dureri trebuie să înceteze. Istoria însăși arată aceasta, căci an de an noi popoare și-au cucerit, prin luptă dirză, in-

dependența și sint pe cale de a se elibera. „Anul Africii” care a adus cucerirea independenței a nu mai puțin de 16 noi state într-o perioadă atât de scurtă, pune capăt ocupației colonialiste pe un mare teritoriu al lumii și dă avânt în lupta de eliberare altor popoare africane și asiatice. Ocupația colonialistilor a impus popoarelor subjugate, pe lângă exploatare — obscurantismul cel mai crunt, înapoierea cea mai grea. Dezvoltarea economică și mai ales culturală a fost lăsată cu premeditare în urmă de către puterile imperialiste, de către slugile lor din țările coloniale sau dependente. De aceea, de pildă, în Congo în momentul proclamării independenței, existau sute de preoți și episcopi făcuți de către misionarii catolici, dar nu exista nici un medic, nici un inginer, nici un jurist din rîndul băștinașilor. În Africa și Asia analfabetismul atinge — în diversele foste colonii și în cele actuale — procente între 90 și chiar 100 la sută. În colonia portugheză Angola, există un singur absolvent al unei universități! În schimb, bolile fac ravagii, lepra seceră nemilos mii de vieți. În Africa moare înainte de a implini vârsta de un an unul din patru copii. Toate acestea se datoresc nivelului scăzut de trai al populației, și, bineînțeles, numărului extrem de redus de medici. În Mozambic,

de pildă, revine un medic la 37.000 de locuitori, în Nigeria unul la 88.000, în Ruanda Urundi unul la 100.000.

Prezența în sala Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite a unui mare număr de reprezentanți ai țărilor recent eliberate de sub jugul colonial, alături de cei ai țărilor socialiste ce reprezintă astăzi năzuințele a sute de milioane de oameni spre pace și prosperitate, face să crească forța cererilor care se pronunță azi în O.N.U. pentru desființarea sistemului colonial aducător de mizerie și incultură, să crească în cadrul acestui înalt for al omenirii ofensiva luptătorilor pentru progres social, pentru libertate deplină tuturor popoarelor.

În ceea ce privește „binefacerile” colonialismului pe tărîmul școlii, datele cuprinse în materialele paginii noastre vin să ilustreze aceeași condamnabilă nepăsare a stăpînitorilor față de viața maselor populației din țările coloniale sau din cele care au obținut o independență formală. Toate aceste date, deși sumare, evidențiază suficient cruzimea colonialiștilor care nu s-au gândit și nu se gîndesc decît la profituri imense, dovedesc in justițea sistemului colonialist și pledează cu vigoare pentru desființarea lui imediată.

IN AFRICA

Pe la începutul secolului al XVIII-lea reușise să adune o brumă de celebritate un a-nume Fenelon ce îndeplinea, pe atunci, funcția nerenabilă de guvernator al uneia din coloniile franceze din Africa. Numitul Fenelon devenise în mod public apărător al... neștiinței de carte. Bineînțeles, al neștiinței de carte a băștinașilor africani. Dumnealui lansase teoria că învățămîntul poate numai să „strice dătinile băștinașilor”. Cu o înduioșătoare grijă pentru aceste „dă-tini”, colonialiștii au semănat secole de-a rîndul analfabetismul pe pămîntul imensului continent negru. Milioane de oameni formau zone întinse de întuneric. Milioane de oameni își consumau anii vieții fără să guste măcar o singură clipă bucuria luminii cărții, a slovelor scrise.

Au trecut secole și numele lui Fenelon nu a rămas decît o amintire în arhivele colonialiste. S-au perindat zeci și zeci de Fene-loni. Pe fiecare îl chema altfel, dar toți acționau la fel: împiedicau răspîndirea științei de carte printre africani, știind că prin cultură conștiința națională se va

trezi mai lesne, mișcarea de eliberare națională va căpăta o amploare și mai mare.

De la tribuna Organizației Națiunilor Unite, mai mulți nepoți și strănepoți ai Fenelonilor au îndrăznit în 1960 să se laude cu misiunea „civilizatoare” în-treprinsă de colonialiști în țările Africii. Fiii continentului negru le-au dat însă un răspuns demn, nimicitor. Le-au amintit înfiorătoare orori, dosarul fără de sfîrșit al fărâdelegilor. Odiosul analfabetism în care se zbat 104.000.000 de africani. Și astăzi în Tan-ganica — dominion britanic — peste 75 la sută din copii nu frecventează școala. În Nyassaland — 93 la sută din populație este analfabetă. În Uganda numărul analfabeților reprezintă 70 la sută. În Uniunea sud-a-

fricană analfabeții constituie 75 la sută. Iată un cutremurător act de acuzare la adresa colonialismului. În secolul nostru, secolul cuceririi cosmosului și al marilor descoperiri științifice, zeci de milioane de oameni nu au descoperit încă tainele alfabetului.

Un reprezentant al administrației coloniale din Angola afirma că „învățămîntul a rămas aproximativ la același nivel la care a fost în timpul cuceririi”. Aceasta înseamnă că 500 de ani au trecut peste Angola fără ca nimic să se fi schimbat în materie de învățămînt. Și cînd te gîndești că presa portugheză scria în zilele acestea că Portugalia a adus în coloniile ei... „civilizația”! Civilizația milioanei de analfabeți.

Dar cum este organizat

sistemul de învățămînt acolo unde el există? Să ne referim la exemplul Algeriei. În Algeria sint aproape 10 milioane de locuitori, dintre care doar un milion sint europeni. Din totalul populației, copiii de vîrstă școlară reprezintă 2.000.000 și cu toate acestea învățămîntul primar cuprindea în anul 1958 — 1959 doar 542.795 de elevi. Aceasta înseamnă că doar o pătrime din copiii de vîrstă școlară puteau să învețe și că trei pătrimi, adică 75 la sută din copii, nu pot pași pragul unei școli. În ceea ce privește numărul analfabeților în rîndul populației băștinașe din Algeria, el reprezintă 93,8 la sută din totalul locuitorilor.

Cu chinuri grele, de neînchipuit, cite un învățător rătăcit într-un sat african reușește să adune cîți-

mului de Sud, această adevărată colonie a imperialismului american, este edificator. După cum se știe, aici un regim falimentar — pentru a se menține la putere — a devenit instrumentul docil al cercurilor imperialiste americane, lipsind poporul de drepturile și libertățile lui legitime.

Cine poate învăța carte în Vietnamul de Sud? Cum este educat și crescut aici tineretul? Potrivit unor recente măsuri ale autorităților lui Ngo Dinh Diem, numeroși copii sint puși în situația de a nu putea frecventa cursurile școlilor elementare. Conform acestor măsuri, au dreptul de a frecventa cursurile școlilor elementare numai copiii care au certificate de naștere. Cum în cele mai multe cazuri aceste certificate au fost distruse în timpul războiului, majoritatea copiilor nu sint primiți la școală. Pe de altă parte, pentru a obține un nou certificat este necesară plata unei sume de 1000 de piaștri, pe care cu greu o poate plăti o familie săracă. Pentru a-i împiedica pe fiii băștinașilor să se înscrie în școli se impun, de asemenea, taxe exorbi-

fante celor ce vor să devină elevi ori studenți.

Aservirea învățămîntului sud-vietnamez interesează stăpînitorii americani se vede la tot pasul. Experții americani elaborează manualele pentru școlile de toate gradele. Mai mult chiar. Pentru ca învățămîntul să fie sută la sută „made in U.S.A.”, catedrele sint ocupate de profesori americani. Clica lui Ngo Dinh Diem nu este interesată ca tineretul sud-vietnamez să învețe cît mai multă carte; ea are nevoie de un tineret docil, pe care să-l manevreze conform intereselor sale militariste.

Rezultatele unei asemenea politici școlare sint oglindite în o serie de date, arătate de înșeși statisticile oficiale: 75 la sută din copiii și tinerii sud-vietnamezi n-au putut urma vreoa școală în anii 1957—1958 și 82 la sută în 1958—1959. În schimb, în presa sud-vietnameză, ca de pildă în ziarul „Buoisang” se pot citi anunșuri ce cheamă pe tineri „să se prezinte la școlile militare”. Nu rămîne nici o îndoială asupra scopului urmărit: tineretul să fie format în carne de tun.

O situație asemănătoare există și în Iran care a fost transformat de cercurile conducătoare reacționare într-o anexă semicolonială a imperialismului american. Revista pariziană „France Observateur” a publicat, în urmă cu 3 luni, scrisoarea trimisă redacției de un grup de intelectuali iranieni. În scrisoare se spune între altele: „În țara uneia din cele mai vechi civilizații din lume, aproape 90 la sută din populație nu știe nici măcar să citească”. Existența unei asemenea stări de fapt se datorește, fără îndoială, lipsurilor materiale în care se zbat masele largi, numărul redus de școli de la orașe și sate, salariilor scăzute ale cadrelor didactice. În legătură cu aceasta, amintim relatările ziarului „Andișee Mardom” care acum cîțva timp arăta că din cauza salariului mizeros profesorii sint nevoiți să renunțe la munca de specialitate și să caute de lucru în alte sectoare. Potrivit relatărilor presei, pînă în prezent și-au dat demisia peste 2000 de profesori. În legătură cu aceasta, primul ministru al Iranului a dat o dispoziție potrivit căreia se interzice tuturor instituțiilor să angajeze pe profesori. De asemenea, departamentele învățămîntului din provinciile țării au primit indicația de a nu accepta demisiile cadrelor didactice.

Opinia publică din Asia reacționează însă față de aceste stări grave de lucruri. În țările coloniale din Asia — Goa, Daman, din Abel ca și în cele care se află sub dependența statelor imperialiste, elevii, alături de profesori, organizează manifestații și greve care constituie mărțurii ale luptei pentru dreptul la învățatură, pentru salvarea școlii de la prăbușirea la care o condamnă asuprirea forțelor imperialiste. Mișcarea tineretului studios, a profesorilor din țările coloniale sau dependente ale Asiei face parte din marea luptă anticolonialistă pe care o desfășoară popoarele acestor țări. Alături de lupta lor sint toate popoarele lumii. La tribuna O.N.U. se fac auzite tot mai multe glasuri în apărarea cauzei lor drepte care cu siguranță va triumfa.

N. Ramură

Carol Roman